

ขอบเขตของงาน (TOR) โครงการประเมินระบบการผลิตครูในประเทศไทย

๑. ลักษณะหรือประเภทงาน

เป็นการจ้างที่ปรึกษาดำเนินการวิจัยเชิงประเมินผล (Evaluation Research) เรื่อง การประเมินระบบการผลิตครูในประเทศไทย เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ทราบพัฒนาการการผลิตครู การประเมินระบบการผลิตครู และเปรียบเทียบรูปแบบการผลิตครูระหว่างระบบเปิดและระบบปิด รวมทั้งข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการผลิตครูที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ และสามารถนำข้อมูลสถานภาพการผลิตครูไปใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาทบทวนแนวทางการดำเนินงาน และการขับเคลื่อนนโยบายการผลิตครู ให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อศึกษาและวิเคราะห์พัฒนาการการผลิตครูในประเทศไทย รวมทั้งปัจจัยความสำเร็จ และปัญหาอุปสรรคของการผลิตครู

๒.๒ เพื่อประเมินระบบการผลิตครู และเปรียบเทียบรูปแบบการผลิตครูระหว่างระบบเปิดและระบบปิด ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ

๒.๓ เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการผลิตครูในภาพรวม และรูปแบบการผลิตครูทั้งระบบเปิดและระบบปิดที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ

๓. เป้าหมายผลผลิต

รายงานการประเมินระบบการผลิตครูในประเทศไทย

๔. ขอบเขตของการดำเนินงาน

การดำเนินงานครั้งนี้ เป็นการประเมินระบบการผลิตครูในประเทศไทย ช่วงปี พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๖๓ โดยศึกษาและวิเคราะห์พัฒนาการการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า) ระดับปริญญาตรี ประเมินระบบการผลิตครู และเปรียบเทียบรูปแบบการผลิตครูระหว่างระบบเปิดและระบบปิด รวมทั้งจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการผลิตครู มีขอบเขตการดำเนินงาน ดังนี้

๔.๑ การศึกษาและวิเคราะห์พัฒนาการการผลิตครูในประเทศไทย ครอบคลุมใน ๙ ประเด็น ได้แก่ ๑) นโยบายและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ๒) หน่วยงานที่รับผิดชอบการผลิตครู ๓) กระบวนการคัดเลือกบุคคลเข้าเรียนครู ๔) หลักสูตรการผลิตครู ๕) การสอนและการจัดกิจกรรมเสริม ๖) ความพร้อมของสถาบันการผลิตครู อาทิ การบริหารจัดการ การศึกษา สมรรถนะอาจารย์ประจำหลักสูตรการผลิตครู ๗) การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู อาทิ สมรรถนะครูที่เลี้ยงในโรงเรียนหลักสูตรวิชาชีพครูของสถาบันการผลิตครู การปลูกฝังคุณลักษณะและจิตวิญญาณความเป็นครู ๘) การนิเทศและพัฒนาคู และ ๙) ปัจจัยความสำเร็จ และปัญหาอุปสรรคของการผลิตครู

๔.๒ การประเมินระบบการผลิตครู และเปรียบเทียบรูปแบบการผลิตครูระหว่างระบบเปิดและระบบปิด ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยครอบคลุมใน ๓ ประเด็น ได้แก่

๑) กระบวนการคัดเลือกบุคคลเข้าเรียนครู อาทิ แนวทางการรับเข้าศึกษา การกำหนดคุณสมบัติของผู้สมัคร

๒) วิธีการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล อาทิ การพัฒนาคุณลักษณะความเป็นครู/สมรรถนะวิชาชีพครู การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู กิจกรรมพัฒนานิสิตนักศึกษาครู การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้

๓) คุณภาพของบัณฑิตที่จบการศึกษาจากสถาบันผลิตครู อาทิ ผลการเรียนรู้ ความเป็นครูมืออาชีพ การได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู การได้รับการบรรจุเข้ารับราชการครู

๔.๓ การจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการผลิตครูในภาพรวม และรูปแบบการผลิตครูทั้งระบบเปิดและระบบปิดที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ โดยวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาระบบการผลิตครูให้ครอบคลุมใน ๙ ประเด็น ได้แก่ ๑) นโยบาย และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ๒) หน่วยงานที่รับผิดชอบการผลิตครู ๓) กระบวนการคัดเลือกบุคคลเข้าเรียนครู ๔) หลักสูตรการผลิตครู ๕) การสอนและการจัดกิจกรรมเสริม ๖) ความพร้อมของสถาบันการผลิตครู อาทิ การบริหารจัดการศึกษา สมรรถนะอาจารย์ประจำหลักสูตรผลิตครู ๗) การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู อาทิ สมรรถนะครูพี่เลี้ยงในโรงเรียนหลักสูตรวิชาชีพครูของสถาบันผลิตครู การปลูกฝังคุณลักษณะและจิตวิญญาณความเป็นครู ๘) การนิเทศและพัฒนาครู และ ๙) มาตรฐานสถาบันผลิตครู

๔.๔ หน่วยงานและผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย ๕ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่

๑) หน่วยงานกำกับ อาทิ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม สำนักงาน ก.ค.ศ. สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา สำนักงานงบประมาณ

๒) สถาบันผลิตครู ได้แก่ คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษาทุกสังกัด

๓) หน่วยงานผู้ใช้ครู ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) กรุงเทพมหานคร (กทม.) กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) (เฉพาะสถาบันอุดมศึกษาที่ดูแลโรงเรียนสาธิต) และสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.)

๔) สถานศึกษาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า)

๕) นิสิต/นักศึกษาครู และผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า) ระดับปริญญาตรี ทั้งระบบเปิดและระบบปิด ตามหลักสูตรการผลิตครู ๕ ปี หรือหลักสูตรอื่นๆ ที่คุรุสภาให้การรับรอง อย่างน้อยระบบละ ๓๐ คน

ทั้งนี้ สถาบันอุดมศึกษา สถานศึกษาและนิสิต/นักศึกษาครูการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า) ครอบคลุมทั้งในกรุงเทพมหานครและ ๔ ภูมิภาค ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้

๕. คุณสมบัติของผู้รับดำเนินการ

ผู้รับดำเนินงานเป็นบุคคลหรือหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญ หรือมีประสบการณ์และได้รับการยอมรับในด้านการศึกษา โดยเฉพาะการวิจัยทางการศึกษา และการวิจัยเชิงประเมิน

๖. วิธีดำเนินงาน

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงประเมินผล (Evaluation Research) ดำเนินการศึกษาและวิเคราะห์พัฒนาการการผลิตครูในประเทศไทย รวมทั้งปัจจัยความสำเร็จ และปัญหาอุปสรรคของการผลิตครู ประเมินระบบการผลิตครู และเปรียบเทียบรูปแบบการผลิตครูระหว่างระบบเปิดและระบบปิด ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ ตลอดจนจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการผลิตครูในภาพรวม และรูปแบบการผลิตครูทั้งระบบเปิดและระบบปิดที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ โดยมีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

๖.๑ ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการการผลิตครูในประเทศไทย ระบบการผลิตครู รวมทั้งรูปแบบการผลิตครูระหว่างระบบเปิดและระบบปิด

๖.๒ กำหนดกรอบการประเมินระบบการผลิตครูในประเทศไทย ครอบคลุมขอบเขตของการดำเนินงานที่กำหนด

๖.๓ กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการประเมินระบบการผลิตครูในประเทศไทย ให้เหมาะสม และครอบคลุมวัตถุประสงค์และขอบเขตของการดำเนินงานที่กำหนด

๖.๔ สร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการเก็บ ข้อมูลที่หลากหลาย อาทิ แบบสอบถาม (Questionnaire) การสัมภาษณ์ (Interview) การสนทนากลุ่ม (Focus Group) การตรวจเยี่ยมสถานศึกษา (Site Visit) การรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร รายงานต่าง ๆ (Documentary Research)

๖.๕ วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม (Questionnaire) การสัมภาษณ์ (Interview) การสนทนากลุ่ม (Focus Group) การตรวจเยี่ยมสถานศึกษา (Site Visit) รวมกับข้อมูลจากเอกสาร หลักฐาน รายงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และสถิติข้อมูล

๖.๖ ยกร่างรายงานการประเมินระบบการผลิตครูในประเทศไทย เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

๖.๗ ปรับปรุงร่างรายงานฯ เสนอต่อสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

๗. ระยะเวลาดำเนินการ

ระยะเวลาดำเนินงาน ๒๑๐ วัน นับจากวันลงนามในสัญญาจ้าง

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ทราบพัฒนาการการผลิตครู การประเมินระบบการผลิตครู และเปรียบเทียบรูปแบบ การผลิตครูระหว่างระบบเปิดและระบบปิด รวมทั้งข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการผลิตครูที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ และสามารถนำข้อมูลสถานภาพการผลิตครูไปใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาทบทวนแนวทางการดำเนินงาน และการขับเคลื่อนนโยบายการผลิตครู ให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติต่อไป

๙. งบประมาณ

ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน รวมทั้งสิ้น จำนวน จำนวน ๑,๘๐๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งล้านแปดแสนบาทถ้วน)

๑๐. หลักเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกข้อเสนอ

หลักเกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือกข้อเสนอประกอบด้วย

- ๑๐.๑ ผลงานและประสบการณ์ของทีปรึกษา ให้นำร่องร้อยละ ๔๐
- ๑๐.๒ วิธีการบริหารและวิธีการปฏิบัติงาน ร้อยละ ๓๐
- ๑๐.๓ จำนวนบุคลากรที่ร่วมงาน ให้นำร่องร้อยละ ๑๐
- ๑๐.๔ ประเภทของทีปรึกษาที่รัฐต้องการหรือสนับสนุน ให้นำร่องร้อยละ ๑๐
- ๑๐.๕ ข้อเสนอทางการเงิน ให้นำร่องร้อยละ ๑๐

ทั้งนี้ คณะกรรมการฯ จะพิจารณาคัดเลือกข้อเสนอที่ผ่านเกณฑ์ด้านคุณภาพไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐

๑๑. เงื่อนไขการจ่ายเงิน

การจ่ายค่าจ้างดำเนินงานจะจ่ายในลักษณะเหมาจ่าย โดยแบ่งจ่ายเป็น ๓ งวด คือ

๑๑.๑ **จ่ายงวดแรก** ร้อยละ ๓๐ ของวงเงินตามสัญญา เมื่อที่ปรึกษาได้จัดส่งรายงานเบื้องต้น (Inception Report) พร้อมระบุมารอบและแนวทางการดำเนินงานโดยละเอียด เสนอต่อสำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษาพิจารณา และผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการตรวจรับงาน

๑๑.๒ **จ่ายงวดที่ ๒** ร้อยละ ๓๐ ของวงเงินตามสัญญา เมื่อที่ปรึกษาได้จัดส่งรายงานความคืบหน้า (Interim Report) ประกอบด้วย ๑) กรอบการประเมินระบบการผลิตครูในประเทศไทย และ ๒) ผลการศึกษาและวิเคราะห์พัฒนาการการผลิตครูในประเทศไทย รวมทั้งปัจจัยความสำเร็จ และปัญหาอุปสรรคของการผลิตครู จำนวน ๓ ชุด พร้อมไฟล์รายงานข้อมูลและเสนอต่อสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา และผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการตรวจรับงานเรียบร้อยแล้ว

๑๑.๓ **จ่ายงวดที่ ๓** ร้อยละ ๔๐ ของวงเงินตามสัญญา เมื่อที่ปรึกษาได้จัดส่งรายงานการประเมินระบบการผลิตครูในประเทศไทย ที่แสดงผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ จำนวน ๓ ชุด พร้อมไฟล์รายงานข้อมูลและเสนอต่อสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา และผ่านการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิและคณะกรรมการตรวจรับงานเรียบร้อยแล้ว

หมายเหตุ : ๑. ภาษีและอาการแสบตมบ่อันเนื่องมาจากการจ้าง เป็นภาระของผู้วิจัย
๒. ลิขสิทธิ์ของงานวิจัยเป็นของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
๓. ทักษะหรือข้อวิจารณ์ใดๆ ของผู้ดำเนินการวิจัยที่ปรากฏในรายงาน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ไม่จำเป็นต้องเห็นพ้องด้วย

คณะกรรมการร่างขอบเขตของงาน (TOR) ได้พิจารณาข้อกำหนด ฯ ดังกล่าวแล้ว และมีความเห็นว่า สอดคล้องกับโครงการ

นางสาวกิงกาญจน์ เมฆา	ประธาน
นางสาวทัศนีย์ ชุ่มชื่นดี	กรรมการ
นายจิริวิทย์ ไทภูวไพบูลย์	กรรมการ